

Průmyslové zóny a jejich role v české ekonomice

3. října 2013

Úvod a klasifikace

- Rozvojové zóny jako významný nástroj regionálního rozvoje.
- Průmyslové zóny (průmyslové parky)
 - „klasické“ průmyslové zóny
 - vědeckotechnické parky

Definice

- **„Ucelené souvislé území** přibližně obdélníkového tvaru, vymezené v závazné části schváleného územního plánu velkého územního celku či schváleného územního plánu obce jako území **současně zastavěné** převážně objekty **pro průmyslovou výrobu, obchod, služby** nebo jako **zastavitelné území** vhodné převážně pro umístování průmyslové výroby, obchodu, služeb.“ (CzechInvest)
- **„Území, které je koncepčně založené,** funguje jako **jeden celek,** podniky využívají **společně služby poskytované správcem zóny (parku)** na tržním principu.“ (Marián Kulla)

Historie průmyslových zón

- územně-výrobní komplexy
koncentrace podniků x bez vnitřních vazeb
- významný porevoluční fenomén
- Česká republika zpočátku pozadu
 - Polsko: zákon o zvláštních ekonomických zónách (polovina 90. let 20. století – 15 zón),
 - Maďarsko: speciální ekonomické zóny (v roce 1997 – 28 zón).

První průmyslové zóny

- Impuls: snaha o řešení ekonomických problémů
- rok 1995 – projekt Plzeň-Borská Pole
snaha přilákat investory, zpočátku bez státních dotací
- rok 1998 – systém podpory průmyslových zón
 - první pilotní projekty: Karviná
Bystřice nad Pernštejnem
 - vláda uvolnila 56 mil. Kč na aktivní politiku zaměstnanosti

Vývoj průmyslových zón

- od roku 1999 - systém zařazen do státního rozpočtu, pod MPO ČR
 - v roce 1999 podpořeno 18 zón,
 - během roku 7 z nich našlo investora (2 900 pracovních míst)
- „Program na podporu rozvoje průmyslových zón 1998-2005“
- rok 2001 – první strategická zóna (Kolín-Ovčáry)
 - finanční vklad investora nejméně 3,5 mld. Kč a vznik nejméně 1 000 nových pracovních míst
 - od 2002 soustředění se na strategické zóny

Vývoj průmyslových zón

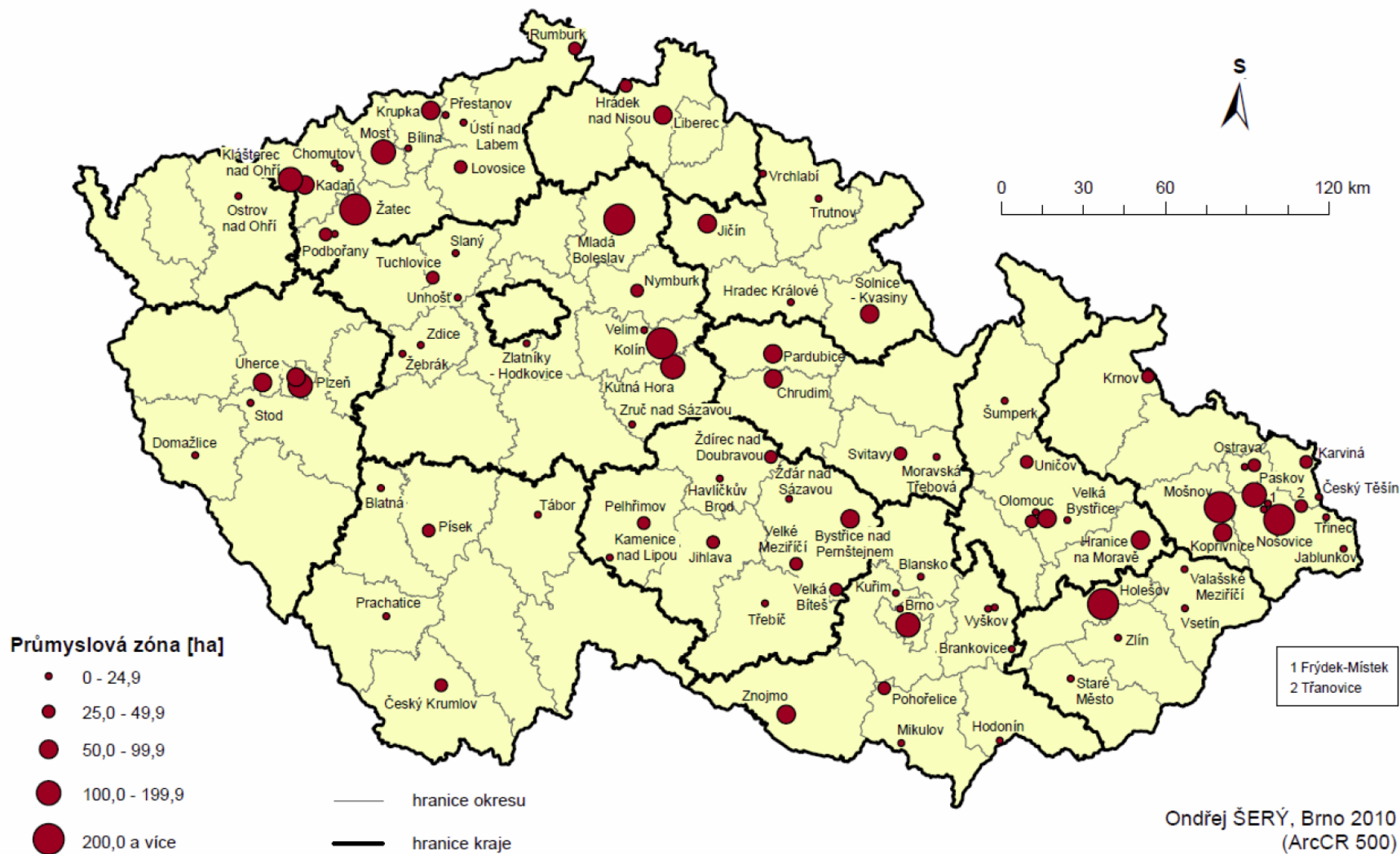
- rok 2002 – první regenerace brownfield (Žatec)
- od roku 2003 zapojení privátního sektoru
- rok 2006 – původní předpoklad „stavu nasycení“
 - ALE: „Program na podporu podnikatelských nemovitostí a infrastruktury 2006-2010“

Počet podpořených průmyslových zón a počet investorů v nich v letech 1998 - 2008

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Počet průmyslových zón	2	20	46	58	71	79	89	92	102	103	103
Počet investorů	0	36	67	131	166	208	284	360	398	520	606

Pramen: CZECHINVEST: *Historie Programu na podporu rozvoje průmyslových zón 1998 - 2008*, CzechInvest, 2009.

PRŮMYŠLOVÉ ZÓNY V ČESKÉ REPUBLICE PODPOŘENÉ CZECHINVESTEM V LETECH 1998 - 2007

Ondřej ŠERÝ, Brno 2010
 (ArcCR 500)

Průmyslové zóny v ČR (CzechInvest)

- zóny podpořené CzechInvestem
- období 1998 – 2008:
 - podpořeno CzechInvestem 103 průmyslových zón,
 - 606 investorů, investice za 210 mld. Kč,
 - vytvořeno 103 054 pracovních míst,
 - průměrná obsazenost 72 %.
- Moravskoslezský, Ústecký, Středočeský kraj

Průmyslové zóny v ČR (Centrum pro regionální rozvoj ČR)

- databáze k 30. 6. 2011
- zpracováno Ateliérem T - plan s. r. o.

Kraj	Počet zón	Rozloha kraje (km ²)	Plocha zón na 1 000 km ²	Počet obyvatel k 1. 7. 2011
hl. město Praha	1	496	233,6	1 237 552
Středočeský kraj	16	11 015	134,5	1 272 877
Jihočeský kraj	18	10 057	71,3	635 868
Plzeňský kraj	14	7 561	143,6	571 432
Karlovarský kraj	6	3 314	147,5	303 461
Ústecký kraj	14	5 335	251,3	828 561
Liberecký kraj	8	3 163	142,8	438 090
Královéhradecký kraj	12	4 759	105,9	553 999
Pardubický kraj	9	4 519	107,8	516 227
kraj Vysočina	6	6 796	39,2	511 960
Jihomoravský kraj	9	7 195	116,2	1 164 499
Olomoucký kraj	10	5 267	106,4	638 801
Zlínský kraj	13	3 963	197,7	589 556
Moravskoslezský kraj	11	5 427	242,3	1 232 547
ČESKÁ REPUBLIKA	147	78 865	132,3	10 495 430

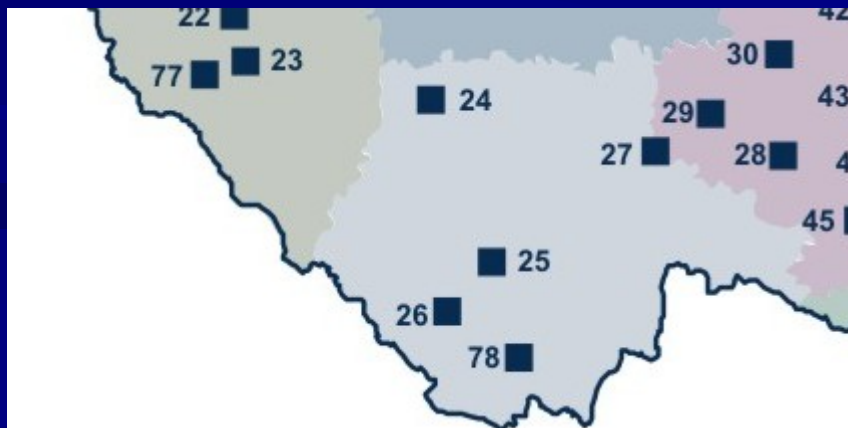
Strategické průmyslové zóny

- 1) Kolín-Ovčáry
- 2) Ostrava-Mošnov
- 3) Most-Joseph
- 4) Žatec-Triangle
- 5) Holešov

Vhodný počet zón

- otázka optimálního využití
- Viturka a Halámek (2002)
 - města nad 50 000 obyvatel – zóna alespoň 50 ha,
 - největší města zónu 100 ha (nebo několik menších),
 - u měst do 10 000 obyvatel pouze v případě blízkosti metropolitních center či rozvojových os nebo příslib příchodu investora.

Greenfield x Brownfield

- zelená louka
(greenfield)
 - ekologicky čisté
 - bez dřívější zástavby
- hnědá louka
(brownfield)
 - původně využívané území,
 - pravděpodobně kontaminace nebo jiná devastace
 - příčiny vzniku: ekonomické změny po roce 1989

Využití brownfields?

- brownfields odrazují investory
 - 4,4x vyšší náklady na rozvoj 1 ha ve srovnání s greenfield
- ALE !
 - nenahraditelná pozice v blízkosti centra města
 - spojitost s životem vlastního města
 - jejich revitalizace přináší nová pracovní místa
 - není třeba budovat zóny na zelené louce

Využití brownfields?

- Národní strategie regenerace brownfieldů
 - 2005 až 2007: vyhledávány vhodné plochy pro rozvoj
 - 2 355 brownfields o celkové rozloze více než 100 km²
- počet všech brownfields – kolem 10 000 (???)
 - otázka vymezení brownfields
- nutný (?) veřejný zásah
 - stát, kraj, obec

Budování průmyslových zón

- hlavní kritéria

- 1) finanční výdaje na zajištění pozemků

- počet vlastníků
- kvalifikovaný management (reakce na trh, komunikace s veřejným sektorem)

- 2) možné způsoby nakládání s pozemky

- koupě, pronájem, možností následného odkoupení, ...

- 3) vybavenost zóny technickou infrastrukturou

- vodovodní a kanalizační síť, zásobování el. energií a teplem

- 4) kvalitní silniční napojení

- dálnice a rychlostní silnice, letiště, železniční vlečka, MHD

Budování průmyslových zón

- vedlejší kritéria
 - 5) regulace využití území zón
 - zaneseno v územně plánovací dokumentaci
 - 6) výskyt specifických limitů
 - ochrana přírody, vodních zdrojů, nerostných surovin, ...
 - záplavová území, staré ekologické zátěže, věcná břemena
 - 7) akceschopnost správních orgánů

Role soukromého sektoru

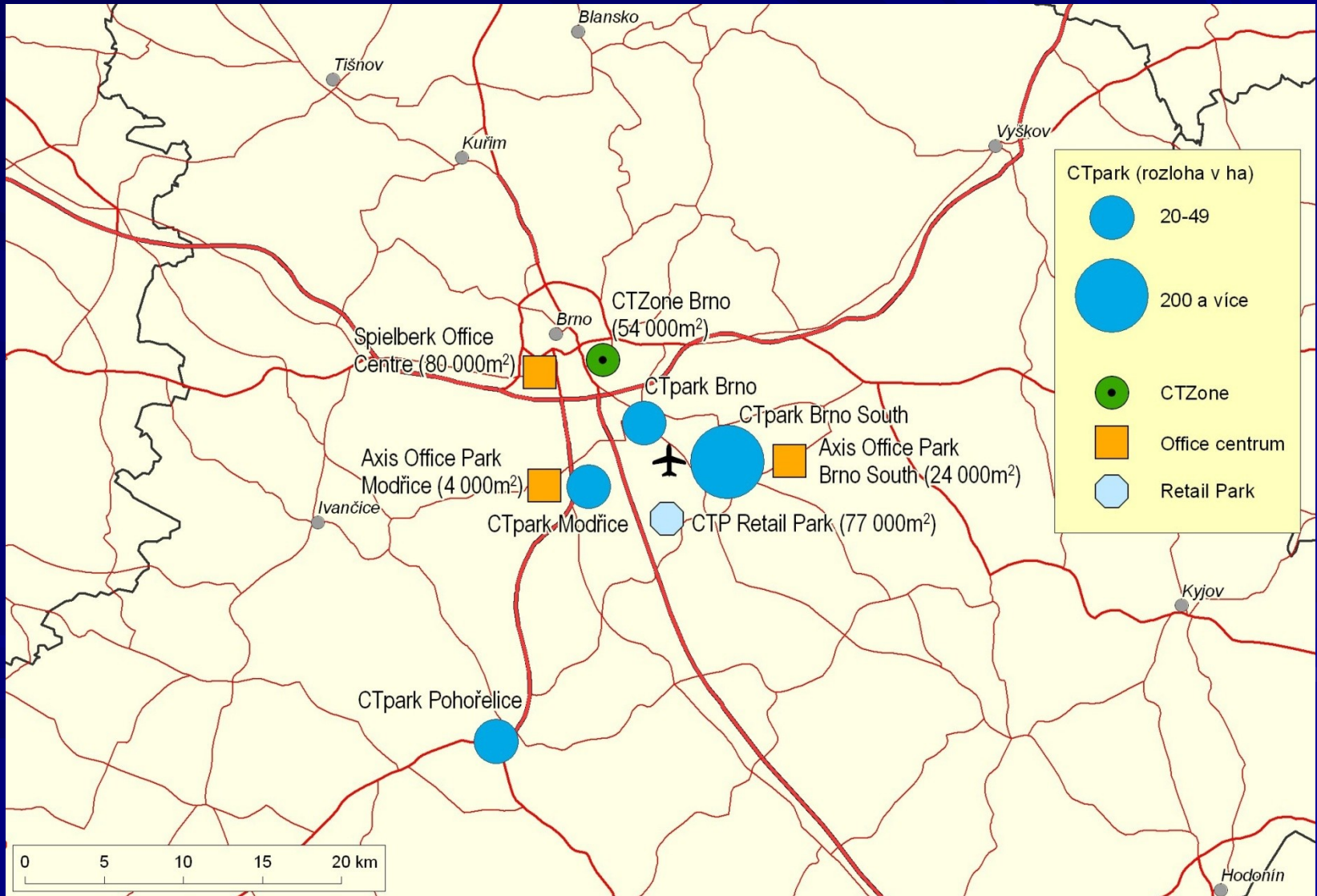
- zóny vlastněné veřejným sektorem
 - do regionů postižených restrukturalizací průmyslu, vyšší nezaměstnaností, v periferní poloze
- zóny vlastněné a provozované soukromým developerem
 - v blízkosti velkých aglomerací, tj. trhů a poptávky
 - k výstavbě zóny potřebuje až o polovinu méně času než veřejný sektor
- soukromé firmy
 - CTP Invest (Nizozemsko), VGP (Belgie), ProLogis (USA)
 - Investorsko inženýrská (ČR)

CTP Invest

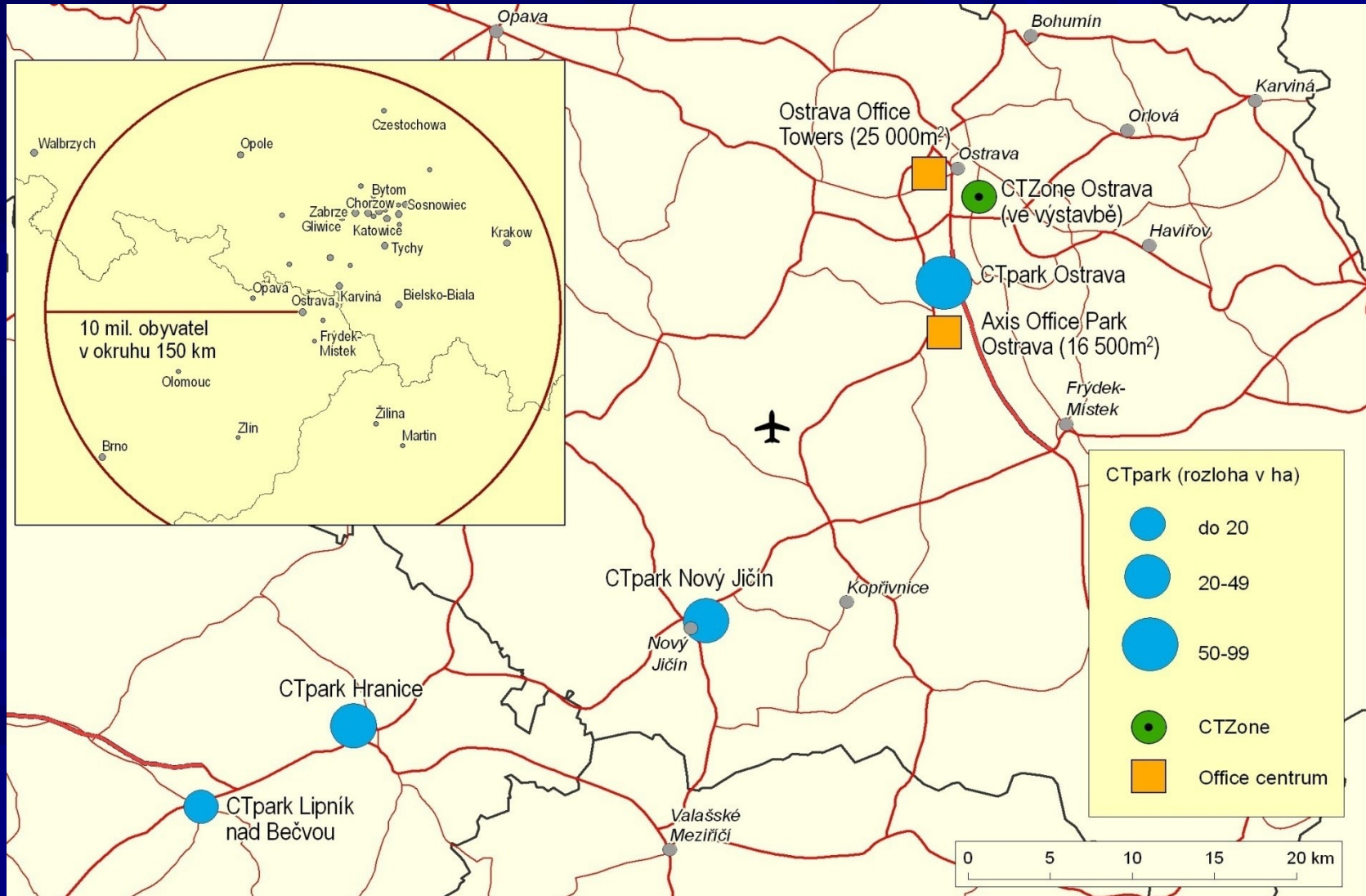
- největší a nejvýznamnější firma v tomto oboru
 - vstup v roce 1996, ovládá 60 % trhu
 - sídlo v Humpolci
 - tři zájmové regiony:
 - I. brněnská aglomerace
 - II. širší ostravská aglomerace
 - III. Plzeňsko

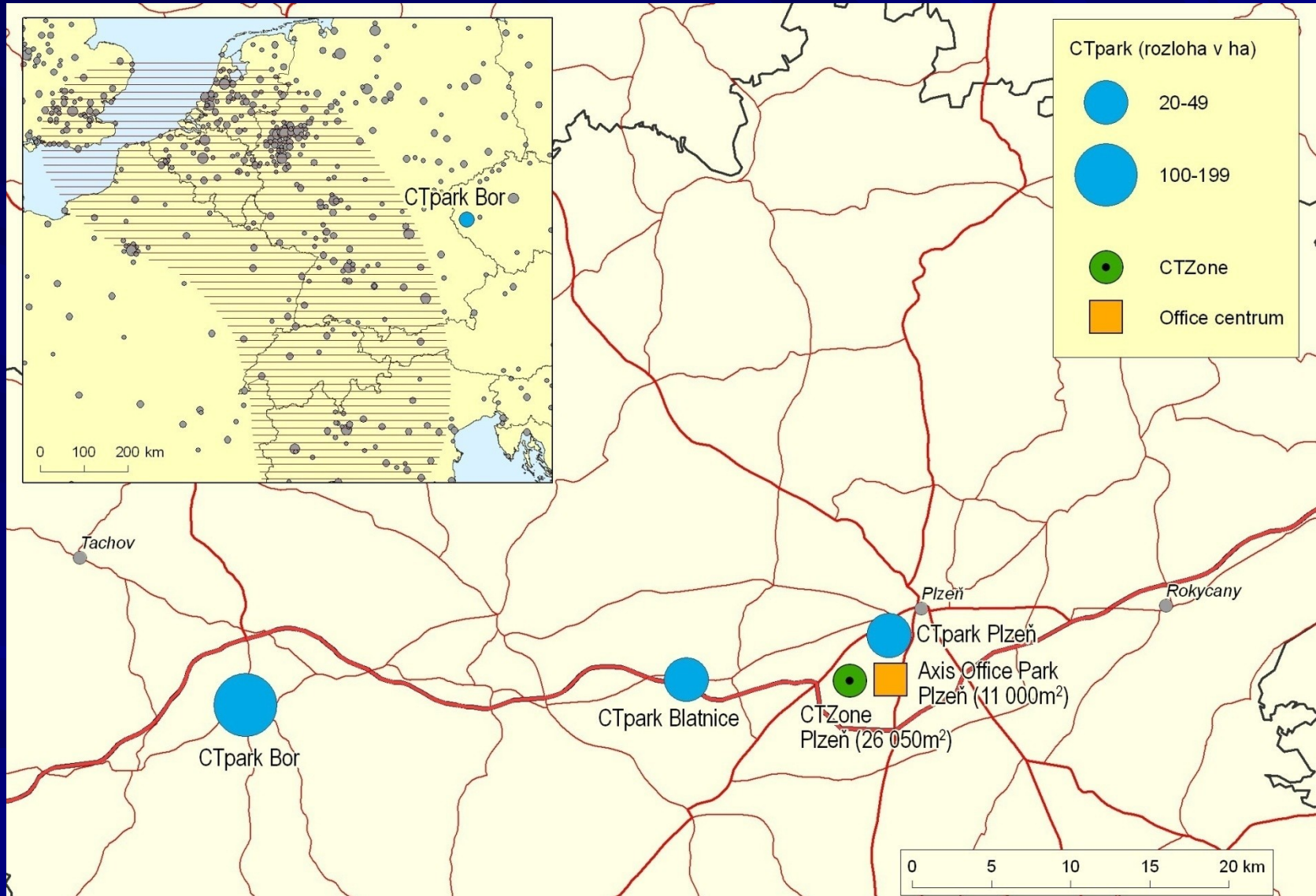
Brněnská aglomerace

Širší ostravská aglomerace

Plzeňská aglomerace

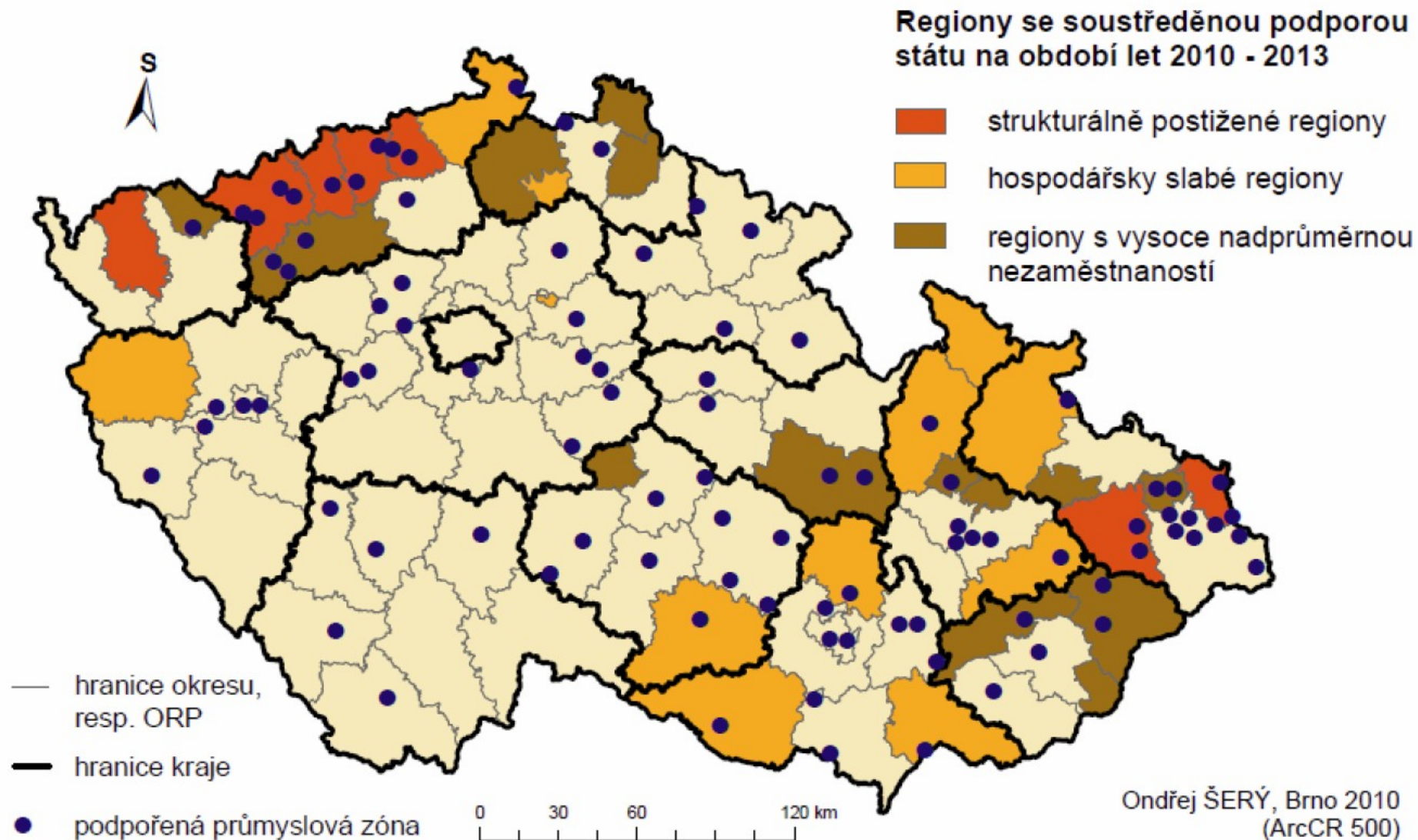

Dopady průmyslových zón

- pozitivní
 - a) pokles nezaměstnanosti
 - b) pracovní příležitosti pro ohrožené skupiny obyvatel (pracovníci s nižším vzděláním) + práce u subdodavatelů
 - c) kontakty mezi zahraničními investory a domácími firmami
 - d) aktivizace soukromého podnikání
 - e) zvýšení životní úrovně a kupní síly obyvatel

PODPOŘENÉ PRŮMYSLOVÉ ZÓNY (1998-2007) A REGIONY SE SOUSTŘEDĚNOU PODPOROU STÁTU SE SOUSTŘEDĚNOU PODPOROU STÁTU

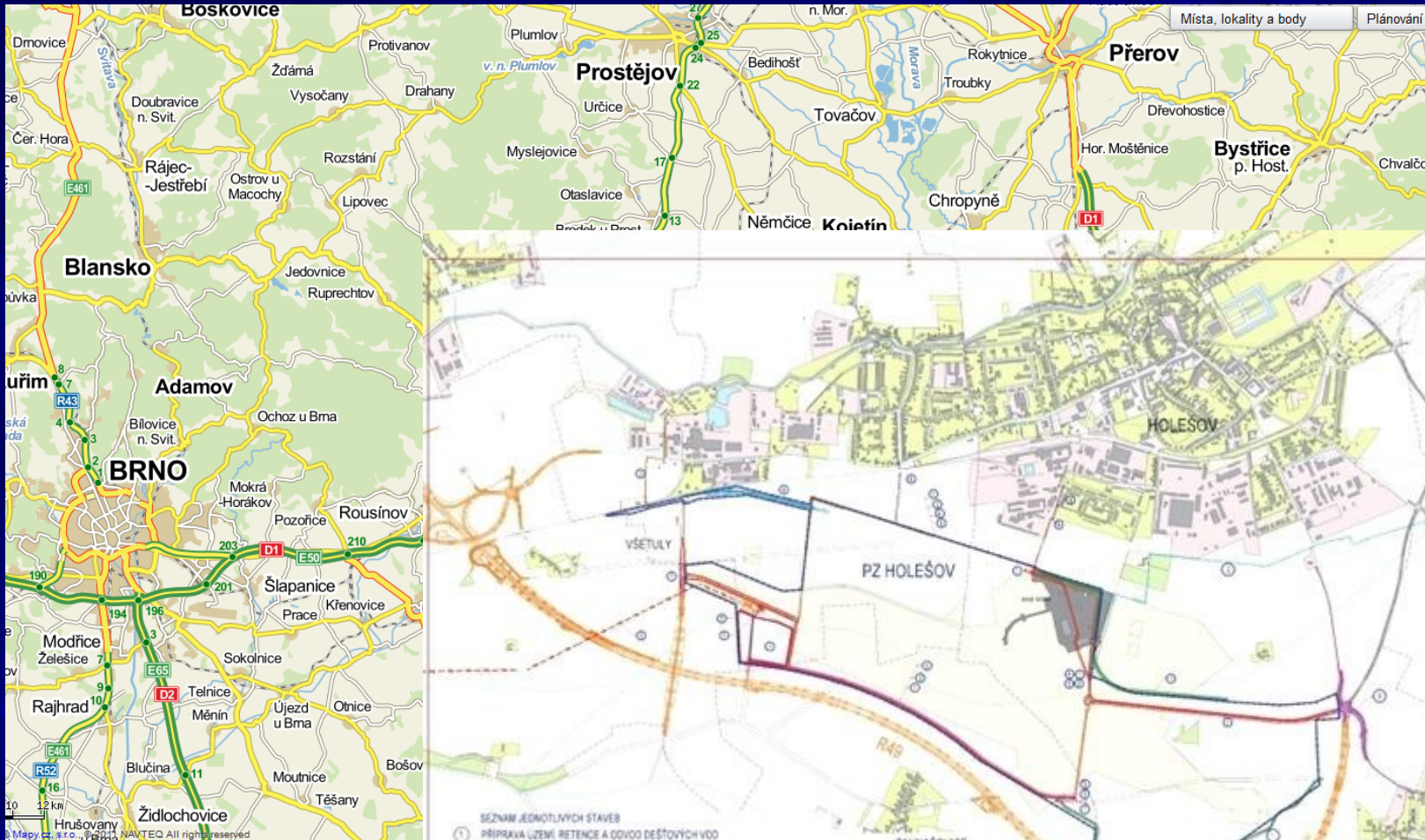
Dopady průmyslových zón

- negativní
 - a) výroby s nízkou přidanou hodnotou (montovny)
 - b) neestetičnost staveb a zábor kvalitní zemědělské půdy
 - c) podpora komerční suburbanizace
 - d) nepříznivé k „pěším“ chodcům

Strategická průmyslová zóna Holešov

Lokalizace

Základní informace

- stručná historie

2003 – rozhodnutí zastupitelstva Zlínského kraje zřídit zónu

2005 – zařazena Vládou ČR mezi strategické zóny

2009 – dokončena výstavba infrastruktury

- zóna původně zamýšlena pro investici automobilky Hyundai

- (konkurenti Nošovice a Ostrava-Mošnov)

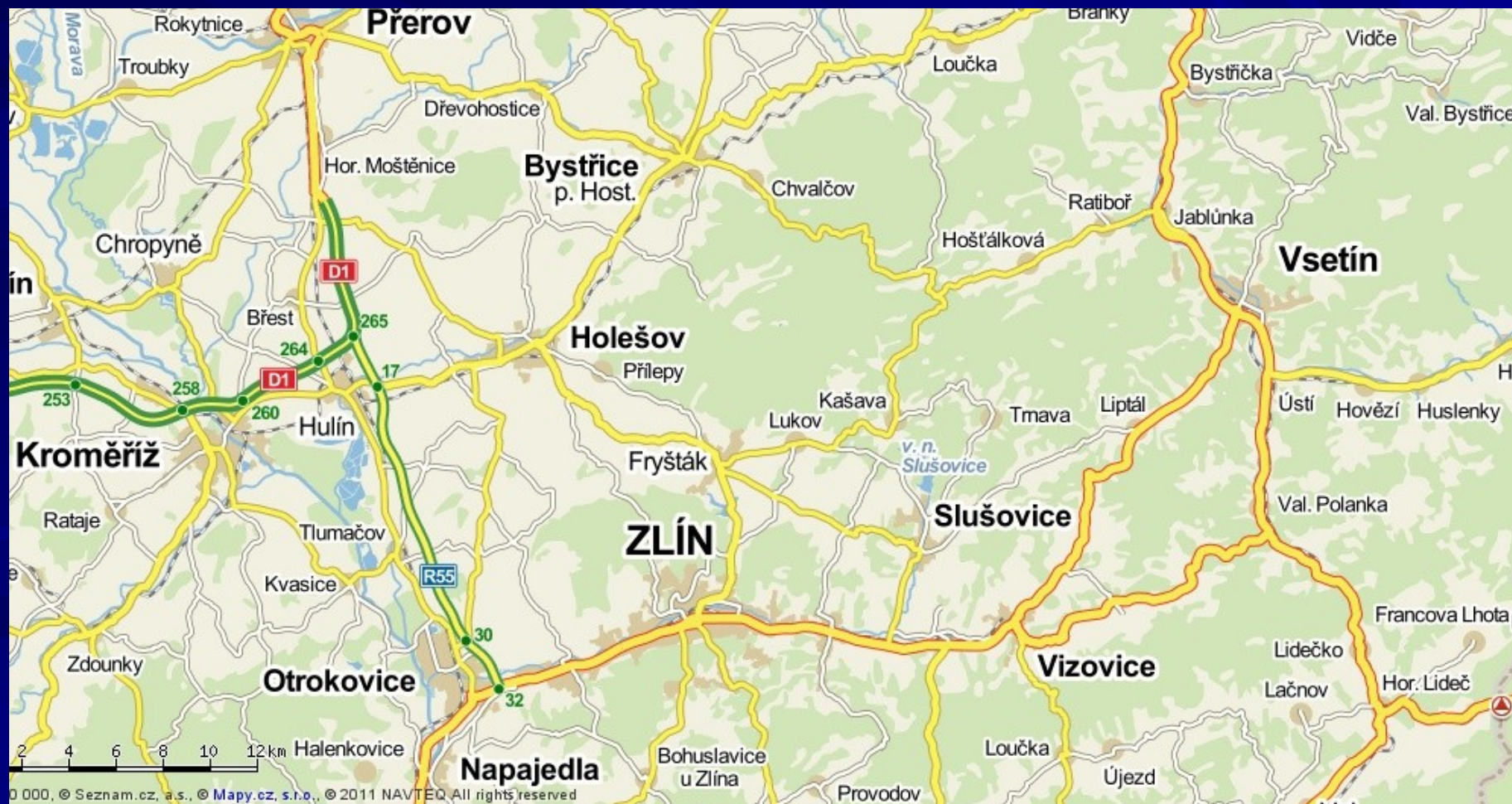
- rozloha 360 ha

- zatím jen jedna firma: Pokart Otrokovice (kartónové obaly)

- vybudována na místě dřívějšího vnitrostátního veřejného letiště

Výhodná poloha

- přání x skutečnost

Pozitivní vlivy zóny

- pozitiva (Zahradník, Jedlička)
 - zvýšení zaměstnanosti
 - vyrovnání rozdílů mezi průměrnými výdělky v regionu a ČR
 - zvýšení podílu kraje na HDP České republiky
 - zlepšení dopravní infrastruktury v celém regionu
 - zkvalitnění občanské vybavenosti v okolí zóny

Negativní vlivy zóny

- negativa
 - příliš magalomanské, investice za 1,6 mld. Kč
 - dopad na ŽP, zejména na podzemní vodu (uvažovaný příchod společnosti Mitas)
 - dopad na dopravní infrastrukturu (zvýšení dopravní zátěže, výstavba obchvatu a oddělení některých místních částí)
 - konflikty mezi obyvateli, prostředek politického boje

